

ສັກນະ ເພາະທາງດ້ານ ເສີຍງຂອງກາชาລາວໃນອຳເກອ ເມືອງ ສັງຫວັນຄ ປະເມີນ

ນາງສາວກາຢູ່ຈາ ພັນຊຸກ

ສູນຍົວທິພຍາກ ຈຸພາລັກຮົມທະວິທະຍາລັກ

ວິທະຍານິພນົມ ເປັນລ່ວນໜຶ່ງຂອງການສຶກສາຕາມຫລັກສູດປະປິຍຸງຢາວັກມະສາສະຄົມທາປັນທິດ

ການວິຊາການສາສົກ

ບັນຫຼິດວິທະຍາລັກ ຈຸພາລັກຮົມທະວິທະຍາລັກ

ພ.ສ. 2523

087843

THE PHONOLOGICAL CHARACTERISTICS OF LAO DIALECTS
IN AMPHOE MUANG, NAKHON PATHOM

Miss Kanchana Panka

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

พ้าช้อวิทยานิพนธ์

ສักษะ เอกสารทางด้านเสียงของภาษาลาวในอําเภอ เมือง จังหวัดนครปฐม

โดย

นางสาวกานุญา พันธุ์ค้า

ภาควิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุปนายให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

พันธุ์ค้า

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์)

.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

.... กรรมการ

(อาจารย์ สุมาพร สักษณ์ยานริน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
ชื่อนิสิต	นางสาวกัญญา พันธุ์ค้า
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ
ภาควิชา	ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา	2522

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ การศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวที่คนไทยเชื้อสายลาวในอำเภอเมืองนครปฐมใช้พูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งแบ่งออกเป็นภาษาอย่างสื่อภาษาคือ ภาษาลาวโขំ ภาษาลาวครึំ ภาษาลาวໃត แล้วภาษาลาวเรียง โดยศึกษาเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระของแต่ละภาษา เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างของลักษณะของเสียงเหล่านี้ในภาษาอย่างสื่อภาษาดังกล่าว แล้วจึงนำไปเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์นี้ ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ออกภาษาที่คัดเลือกจากผู้ใช้ภาษาอย่างแต่ละภาษา รวมทั้งสิ้น 15 คน

ผลของการวิจัยแสดงว่า ลักษณะทางด้านเสียงของภาษาอย่างสื่อภาษา มีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวได้กับภาษาลาวเรียงคล้ายคลึงกันมาก และแตกต่างจากลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโขំ ภาษาลาวครึំ ภาษาลาวໃតอย่างเห็นได้ชัด จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโขំ ภาษาลาวครึំ ภาษาลาวเรียง มี 6 หน่วยเสียงเท่ากัน ส่วนในภาษาลาวครึំ มี 5 หน่วยเสียง ลักษณะของเสียงพยัญชนะและเสียงสระในภาษาอย่างสื่อภาษามีความคล้ายคลึงกัน จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลาวครึំ ภาษาลาวໃត และภาษาลาวเรียง มี 20 หน่วยเสียง และไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ในขณะที่ในภาษาลาวโขំ มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 19 หน่วยเสียง และมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 3 เสียง ส่วนจำนวนหน่วยเสียงสระในภาษาอย่างสื่อภาษา มี 18 หน่วยเสียง เท่ากัน เสียงสระประสมสองเสียงใน

ภาษาลาวครึ่ง ภาษาลาวໄຕ ແລະ ภาษาລາວເວີຍງ ມີ 14 ເສີ່ຍງ ສ່ວນສະປະສົມສາມ ເສີ່ຍງ
ໃນການຍໍອຍ ແຕ່ລະການມີ 3 ເສີ່ຍງ

ເນື່ອເປັນເຖິງບັນລັກຜະຂອງເສີ່ຍງວຽກຢູ່ ເສີ່ຍງພັດທະນະ ແລະ ເສີ່ຍງສະ
ໃນການຍໍອຍ ທັງສີກາຫາຕັ້ງກຳລ້າວກັບກາຫາໄທມາຕຽບຮູ້ພວ່າ ລັກຜະຂອງເສີ່ຍງວຽກຢູ່
ຕ່າງກັນ ແຕ່ລັກຜະຂອງເສີ່ຍງພັດທະນະ ແລະ ເສີ່ຍງສະ ຄລ້າຍຄລຶກກັນ

ສູນຍົວທີ່ທີ່ພາກ ຈຸພາລັກຄຣນໍມໍາຫວີທີ່າລ້ຍ

Thesis Title   The Phonological Characteristics of Lao
Dialects in Amphoe Muang, Nakhon Pathom.

Name   Miss Kanchana Panka

Thesis Advisor   Assistant Professor Theraphan Luang Thongkum, Ph.D.

Department   Linguistics

Academic Year   1979

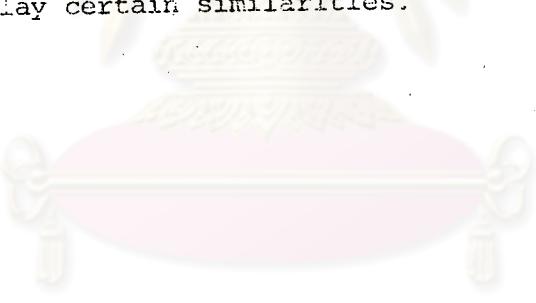
ABSTRACT

The main purpose of this thesis is to investigate and compare the phonological characteristics of Lao dialects spoken by the descendants of people captured from Laos Living in Amphoe Muang, Nakhon Pathom. The Lao dialects taken up in this study are Lao Song, Lao Khrang, Lao Tai, and Lao Wiang. Studying these dialects, the researcher analysed tones, consonants and vowels in each dialect and compared them to standard Thai, in order to find out their similarities and differences. The phonological analyses were based on the linguistic data collected from fifteen informants selected as representatives of Lao speakers in Amphoe Muang, Nakhon Pathom.

The results of this thesis showed that there exist both similarities and differences between the dialects. First of all, while the tones in Lao Tai and Lao Wiang are phonetically similar, they are clearly different from Lao Song and Lao Khrang. Secondly, while Lao Song, Lao Tai and Lao Wiang each have six

tonemes, there are only five in Lao Khrang. They are similar in that the consonant phonemes and all eighteen vowel phonemes in all dialects are phonetically similar. However, Lao Khrang, Lao Tai and Lao Wiang all have twenty consonant phonemes and no consonant clusters whereas Lao Song has nineteen consonant phonemes and three consonant clusters. Lao Song further differs in that it has fifteen diphthongs as opposed to the fourteen in the other three dialects. They are all, however, similar in each containing three triphthongs.

In conclusion, the tones in all the above mentioned dialects differ from those in standard thai but the consonants and vowels display certain similarities.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ที่งดงามยิ่ง
รุ่สีกขابซึ้ง และคร่ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือแนะนำและให้ความร่วมมือ
ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์
เหลืองทองคำ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นแนะนำช่วยเหลือ
ทั้งยังได้ตราจแก้ไขปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างคืดตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี่

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์
อาจารย์สุดาพร สักษณายานวิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี ภูละษณชัย
ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ในการออกเก็บข้อมูลภาคสนามและการรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ
สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก พัฒนาการ
สังหวัด นายอําเภอ และพัฒนาการอำเภอ ทุกอำเภอ จำนวน ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัด
นครปฐม ผู้บอกรากาชาด 15 ท่าน อาจารย์สุชาติ ผุดผ่อง คุณพินวัฒน์ นาคชุม และ
อาจารย์วิทยาสัยครุนศาสตร์ 15 ท่าน อาจารย์สุชาติ ผุดผ่อง คุณพินวัฒน์ นาคชุม และ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์
อาจารย์สุดาพร สักษณายานวิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี ภูละษณชัย
ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณยวทัยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิจกรรมประการ	๙
รายการตารางประกอบ	๙
รายการภาพประกอบ	๑๐
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
ความผุ่งหมายของการวิจัย	๖
ขอบเขตของการวิจัย	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๗
ข้อตกลงเบื้องต้น	๗
คำจำกัดความ	๙
ประวัติความเป็นมาของคนไทยเชื้อสายลาวในภาคใต้เมืองครบสูน .	๑๓
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๘
2. วิธีดำเนินการวิจัย	
การดำเนินการค้นคว้า	๒๗
ประวัติของผู้ออกภาษา	๓๐
เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า	๓๒
รีชีบ์กรวนรวมข้อมูล	๔๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑

หน้า

3. วรรณยุกต์	
คำอธิบายเกี่ยวกับวรรณยุกต์	44
หลักการทดสอบเสียงวรรณยุกต์	49
วรรณยุกต์ในภาษาลາวเชิง	51
วรรณยุกต์ในภาษาลາວครົ່ງ	55
วรรณยุกต์ในภาษาลາວໄຕ	59
วรรณยุกต์ในภาษาลາວເວີຍ	63
เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลາวໂຂ່ງ ภาษาลາວຄົ່ງ ภาษาລາວໄຕ ແລະภาษาລາວເວີຍ	67
4. พัญชนะ	
หน่วยเสียงพัญชนะ	77
เปรียบเทียบเสียงพัญชนะในภาษาลາວໂຂ່ງ ภาษาລາວຄົ່ງ ภาษาລາວໄຕ ແລະภาษาລາວເວີຍ	84
5. สรระ	
หน่วยเสียงสรระ	105
เปรียบเทียบเสียงสรระในภาษาลາວໂຂ່ງ ภาษาລາວຄົ່ງ ภาษาລາວໄຕ ແລະภาษาລາວເວີຍ	115
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
ผลการวิจัย	123
อภิปรายผล	127
ข้อสังเกต	129
ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	140

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายการคำ	149
ภาคผนวก ข	แบบสอบถามกำนันและผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับชื่อหมู่บ้าน และชื่อภาษาลาวในสังหวัดนครปฐม	198
ภาคผนวก ค	ข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายของลักษณะด้ำง ๆ ในสังหวัดนครปฐม	199
ประวัติผู้เขียน		214

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. คำสั่งหับทดสอบ เสียงวรรณยุกต์	49
2. เปรียบเทียบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และการแยก เสียงวรรณยุกต์ ในแคล A	70
3. เปรียบเทียบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และการแยก เสียงวรรณยุกต์ ในแคล B	71
4. เปรียบเทียบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และการแยก เสียงวรรณยุกต์ ในแคล C	72
5. เปรียบเทียบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และการแยก เสียงวรรณยุกต์ ในแคล DL	74
6. เปรียบเทียบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และการแยก เสียงวรรณยุกต์ ในแคล DS	75
7. พนวยเสียงพยัญชนะ	77
8. เสียงปฏิกิจของพยัญชนะ	103
9. พนวยเสียงสระในภาษาลาวใช้ ภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวได้ และภาษาลาวเวียง	105

คุณย์วิทยทรัพยากร
อุปางกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1. แผนที่ชังหวัดนครปฐม	12
2. แผนที่แสดงการกระจายของล่างกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอ่าวເກອນเมืองนครปฐม	17
3. แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาไทยกับต่าง ๆ	20
4. สักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวเชิง	51
5. สักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวครึ่ง	55
6. สักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวใต้	59
7. สักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวเวียง	63
8. แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวเชิงภาษาลาวครึ่ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐาน	67
9. แผนที่แสดงการกระจายของล่างกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอ่าวເກອນกำแพงแสน	209
10. แผนที่แสดงการกระจายของล่างกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอ่าวເກອนตอนบน	210
11. แผนที่แสดงการกระจายของล่างกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอ่าวເກອนครชัยศรี	211
12. แผนที่แสดงการกระจายของล่างกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอ่าวເກອนบางเฉน	212
13. แผนที่แสดงการกระจายของล่างกลุ่มต่าง ๆ ในเขตอ่าวເກອนสามพาราน	213